

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

Πορίσματα - Προτάσεις

ΙΗ' Πανελληνίου Λειτουργικού Συμποσίου μέ θέμα:
«Τό ἦθος καί ὁ χαρακτήρας τῆς λατρείας τῆς Ὁρθοδόξου
Ἐκκλησίας»

Ἱερά Μητρόπολις Περιστερίου 6 - 8 Ἰουνίου 2023

1) Στήν γένεση καί στήν διαμόρφωση τῆς χριστιανικῆς λατρείας συνετέλεσε ὡς κύριος καί θεμελιώδης παράγων ἡ λατρεία τοῦ Ἰσραήλ, στό περιβάλλον τῆς ὁποίας γεννήθηκε, θεμελιώθηκε καί ἀναπτύχθηκε ἡ χριστιανική Ἐκκλησία.

2) Ἡ γιορτή τῆς Σκηνοπηγίας θεωρεῖται ἀπό μελετητές σάν τύπος τοῦ συνολικοῦ λειτουργικοῦ ἔτους. Προδιαγράφει π.χ. τήν ἑορτή τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως κατά τήν ὁποία «σκηνοπηγεῖται τό ἀνθρώπινο σκῆνωμα τῷ δι' ἡμᾶς ἐνδυσασμένῳ τόν ἄνθρωπον». Προτυπώνεται ἡ ἑορτή τοῦ Πάσχα κατά τήν ὁποία τό ἀνθρώπινο σκῆνωμα ἀνίσταται καί τά σύμπαντα γεμίζουν ἀπό τό ἀναστάσιμο φῶς. Ἡ μελέτη τῆς Ὑμνογραφίας, τῶν Πατερικῶν καί Βιβλικῶν Κειμένων ἀναδεικνύει τήν σύνδεση τῆς ἑορτῆς αὐτῆς μέ τό μυστήριο τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, τό ὁποῖο λειτουργεῖται μέσα ἀπό τήν διαδικασία, τό περιεχόμενο καί τήν πράξη τῶν Χριστιανικῶν Ἑορτῶν.

3) Ὅλοι οἱ βαπτισθέντες, χωρίς ἄλλη προϋπόθεση, μποροῦν νά εἶναι ἀληθινοί προσκυνητές τοῦ Πατρός. Ἀρκεῖ νά ἀναφέρονται στόν Πατέρα ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ σαρκωθέντος Υἱοῦ καί Λόγου καί ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι.

4) Υπάρχει στενή σχέση μεταξύ ατομικής και συλλογικής προσευχής, προσευχής του «ταμείου» μας και της Ἐκκλησιαστικής Σύναξης. Ἀμέλεια στή μία ἐπιφέρει κατάπτωση στήν ἄλλη κατά τήν ἀποστολική προτροπή: «μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσιν τὴν ἡμέραν» (Πρὸς Ἑβραίους ι', 25).

5) Ἡ τελετὴ τῶν ἐγκαινίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν πρέπει νὰ ἐπανεξετασθεῖ.

6) Τὸ Ψαλτήριο ἀναγινώσκεται ἐκ περιτροπῆς στίς Ἱερές Ἀκολουθίες. Προτείνεται ἡ Ἐκκλησία νὰ ἀξιοποιήσει τοὺς Ψαλμοὺς στό κηρυγματικὸ καὶ κατηχητικὸ τοῦ ἔργου. Προτείνεται ἐπίσης ἐρμηνευτικὴ ἐμβάθυνση στό κείμενο τῶν Ψαλμῶν, μέσα ἀπὸ τὴν χρῆση Ὑπομνημάτων.

7) Ὁ σύγχρονος λόγος τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν κόσμον εἴτε ἔντυπος εἴτε προφορικός εἴτε ὡς θεῖο κήρυγμα χρειάζεται νὰ στηρίζεται στό Ἱερό Εὐαγγέλιο.

8) Γιά τὴν ἀποφυγὴ φαινομένων ἀταξίας κατὰ τὴν τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας προτείνονται τὰ κάτωθι:

α) Πιστὴ τήρηση τοῦ Τυπικοῦ.

β) Ἐπαναφορὰ τοῦ θεσμοῦ τῶν διακονητῶν καὶ δὴ τῶν διακόνων τῆς εὐταξίας.

γ) Μελέτη τῶν λειτουργικῶν ἔργων τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας.

δ) Συστηματικὴ λειτουργικὴ κατῆχηση κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

ε) Λειτουργία σὲ κάθε Ἐπισκοπὴ Σχολῆς Ἐκπαιδεύσεως ἢ Σεμιναρίων Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Λατρείας.

στ) Μελέτη τῆς Θείας Λατρείας στὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα.

ζ) Ἐπιμόρφωση Κατηχητῶν καὶ στελεχῶν τῶν ἐνοριῶν σὲ θέματα Λατρείας.

η) Δημιουργία γραπτῆς λειτουργικῆς κατῆχησης γιὰ ὅλα τὰ Μυστήρια καὶ τίς Ἱερές Ἀκολουθίες.

θ) Σωστή ἐπιλογή τῶν καταλληλοτέρων πρὸς χειροτονία μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ προσευχῆς.

9) Στὴν Λατρεία τῆς Ἐκκλησίας μας χρησιμοποιοῦμε τό ἱερό θυμίαμα. Εἶναι προφανές ὅτι οἱ ἀπλούστερες ὁδηγίες θυμιάσεως τοῦ ια' αἰῶνος εἶναι πιό σύνθετες τόν ιε' αἰῶνα καί γίνονται ἀκόμη περισσότερο σύνθετες τόν ιθ' καί κ' αἰῶνα. Προτείνεται μία κίνηση πρὸς τὴν ἀντίθετη κατεύθυνση μέ σκοπό νά ὁδηγηθοῦμε σέ μία ἀπλούστευση τῶν ὁδηγιῶν τῆς θυμιάσεως βάσει τῶν ἱστορικῶν δεδομένων.

10) Πρέπει νά συνδέεται στενά ἡ μετοχή στὰ Μυστήρια μέ τὴν προσευχή, με σκοπό νά ἀποφεύγεται ἡ ἐκκοσμίκευση.